

S. Sayısı : 107

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/784)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1217

18 . III . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 8 180 000 liralık munzam tahsisat ilâvesi hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . III . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe lâyihası

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçe kanunu projesinin teklifinde mezkûr malî yıl için tahmin edilen işletme faaliyetiyle bir sene zarfında yapılması tahmin edilen münakalât esas tutularak bir senelik masraflar karşılığı olan tahsisat (25 000 000) tren kilometresi üzerinden istenmişti. Halbuki senenin başındanberi mütezayit bir şekilde artan kara nakliyatı son zamanlarda daha fazla vüsat peyda etmiş ve betahsis Basra - Bağdat tarikiyle ve memleketimiz demiryollarıyla yapılan nakliyat da bu artışta başlıca âmil olmuştur.

Trafiğin bu artışı bir taraftan doğrudan doğruya işletme ile alâkalı olan hizmet ve masraflar üzerinde tabii ve zaruri tesirlerini göstererek bütçe kanunu ile tesbit ve tâyin edilen tahsisat dahilinde iş görülmesine imkân vermediği gibi diğer taraftan içinde bulunduğumuz harp ve iktisadi şartlar dolayısıyla malzeme fiyatlarının günden güne yükselmesi ve aşağıda arz ve izah edilmiş olduğu veçhile bazı taahhüt bedellerinin tamamının bu sene ödenmesi mecburiyetinin hâdis olması gibi sebeplerle 1941 malî yılı Bütçe kanunıyla verilen tahsisatın kanun projesine bağlı cetvelinde gösterildiği üzere ceman (8 180 000) lira olarak arttırılmasına katî ihtiyaç görülmüştür.

Fasıl : 4 - Madde : 1 - Memur ve müstahdemlerimize ikramiye verilebilmesini teminen 1941 malî yılı bütçe kanunu projesiyle (55 000) liralık bir tahsisat teklif edilmiş ve aynen de kabul buyurulmuştur. Bu tahsisat memur ve müstahdemlerimizin cüzi bir kısmına bile kâfi gelebilecek bir derecede az olduğundan ve bugünün güç şartları altında çalışan memur ve müstahdemlerimizin ikdar ve terfipleri ile vazifelerinde göstermiş oldukları fedakârlıkları takdir ve kendilerini teşvik bakımından bu tahsisatın arttırılması icabettir.

Esasen 1941 malî yılının birinci altı aylık bir devresi zarfında elde edilen varidat aşağıda bertafsil arz ve izah edildiği veçhile (35 276 415) lirayı bulmakta ve bunun da sene sonunda (66 625 970) lirayı bulacağına şüphe edilmemektedir.

Buna nazaran sene nihayetinde asgari bir hesaplara (14 501 970) liralık bir fazlai varidat elde edilmesine ve bu şekilde varidatımızın muhammenata nazaran % 27.82 gibi yüksek bir nispetle tezayüdüne muhakkak nazariyle bakılmakta olduğundan 4 ncü fasılın 1 nci (Memur ve müstahdemine verilecek ikramiye) maddesine yukarıda arzedilen sebepler altında ve kabul buyurula-

cağı ümidiyle (100 000) liralık munzam bir tahsisat arz ve teklif olunmuştur.

Fasıl : 4 - Madde : 3 - Devam eden harbin ilcaatiyle istenilen malzemenin bulunamaması ve bu sebeple sarfedilen malzemenin yerine konulamaması cümlesinden olarak rezidü yağr bulunmamaktadır.

Mevcut rezidü yağrın da yağlama işlerine kâfi gelmemesi sebebiyle şimdiden Karabük dingil yağr kullanılması zaruret hâsil olmuş ve bu yüzden de artmış olan vagon buvat agres yanma vukuatının önüne geçilmesi için çift gardvagon çalıştırmak mecburiyeti hâsil olmuştur. Bu vaziyet 2847 numaralı kanunun 9 neü maddesi mucibince katar personeline verilmekte olan kilometre ve manevra tazminatını da arttırmakta olduğundan bu gardvagonların kilometre tazminatını karşılamak üzere 4 neü faslın 3 neü maddesine (20 000) lira daha tahsisat istenmesi icabetmiştir.

Fasıl : 4 - Madde : 4 - Trafiğin artmasıyla depo ve depo atelyelerinde muharrik ve müteharrik edevat tamiratının daha fazla ve daha çabuk yapılması icaplarından olarak işçilerin muayyen mesai haricinde de çalıştırılması hakkında tatbik edilen programa göre işçilerle birlikte çalıştırılmak mecburiyetinde bulunan ustabaşı, şefmontör ve montör gibi aylıklı memurların da fazla mesai yapmaları lâzımgeldiğinden bu fazla mesailerin karşılanması için de 4 neü faslın 4 neü maddesine mevcut tahsisata ilâveten daha 16 000 liralık bir tahsisata ihtiyac hissedilmiştir.

Fasıl : 5 - Madde : 1 - Gece ve gündüz iş başında bulunmak ve halkla daima temas etmek mecburiyetinde bulunan faal personele olbaptaki talimatına tevfiқан yarısı idarece ve diğey yarısı kendilerince ödenmek suretiyle birer kat elbise verilmektedir. Vazifeleri ve mütemadi temasları itibariyle gece ve gündüz kullanılan bu elbiselerin dört beş ay sonra eskimeye ve nihayet git gide yıpranarak giyilmez bir hale geldiği görülmektedir. Bu hal nizam, intizam ve temizlik ve tesir bakımından iyi bir intiba bırakmadığı eihetle bu kabıl personele ilâveten birer kat daha elbise ve ikişer çift ayakkabı ile işçilere tulum verilmesini pek yerinde ve zaruri bulmaktayız. Aynı zamanda harbin iktisadî sahada yarattığı yeni ve ağır şartlar dolayısıyla hayatın pahalılaştığı da malûm bir hakikattir. Ekserisi küçük dereceli ve az ücretli olan bu memur ve müstahdemlerden iki kat elbise bedelinin yarısını ve ayakkabı bedelinin tamamını kesmek bunların maişetlerini hüsbütün tazyik edecektir. Bu sebeple İdarenin bu memurlara yardım etmesini Hükümetin takip ettiği gayeye uygun gördüğümüzden ilâveten birer kat elbise ve ikişer çift ayakkabı vermekle beraber şimdiye kadar yapılan % 50 yardım nisbetinin yüzde yetmiş beş çıkarılmasını ve işçilere tulum verilmesini zaruri görmekteyiz.

Halbuki 1941 malî yılı bütçesinde buna karşılık olan tahsisat ancak senede bir kat elbiseye ve iki senede bir olarak verilen palto bedellerinin % 50 sine kâfi gelmekte olduğundan ve halen iki kat resmî elbise bedelinin 711 360 liraya ve palto bedellerinin 127 898 liraya, ayakkabı bedellerinin de 143 200, kasket bedellerinin 20 306 liraya ve ceman 1 002 764 liralık bir mübayaa bedelinin % 75 i olan 752 073 liraya ve buna 75 442 liralık tulum bedellerinin ilâvesiyle 827 515 liraya ihtiyac ve buna mukabil 220 000 liralık bir tahsisat mevcut olduğu görülmektedir. Bu ihtiyacımızı karşılayabilmek için mevcut 220 000 liralık tahsisatın tenzilinden sonra 607 515 liralık bir tahsisatın temini için 600 000 liralık bir tahsisatın 5 neü faslın birinci maddesine ilâvesi ve yukarıda müfredatı arzedilen melbusatı ve yapılacak % 75 yardım nisbetini ihtiva etmek üzere de madde unvanına yeni muaddel şekli arz ve teklif edilmektedir.

Fasıl : 8 - Madde : 2 - Ahvali hazır dolayısıyla amele ücretleri artmış ve artmakta bulunmuştur. Yarma ve imlâların tahkimat, hafriyat, dere yataklarının ve karların temizlenmesi gibi muvakkat mahiyetteki işlerde istihdam edilen muvakkat ameleye eskisine nisbetle % 25 - 30 raddelerinde fazla bir ücret tesviye etmek zaruretleri olduğu gibi bu vaziyet muvacehesinde müseccel ve daimî mahiyette tamiratı mütemadiye ve bakım işlerinde istihdam edilen amelelerin Barem kanununun çerçevesi içinde ücretlerini tezyit etmek lüzum ve vücubu da beşgöstermiş olup bunların, ayrıca işletme ve bakımı idareye tevdi edilmiş bulunan Uzunköprü - Svilengrad kısmının ve İlica - Palamutluk hattının bakım ve tamiratı mütemadiye masraflarının da temini zaruri bulun-

muş olduğundan üst yapının bakım ve tecdidi masrafları karşılığı olan 8 nci faslın 2 nci maddesine :

Amele ücretlerindeki tezayüt farkı	1 000 000
Uzunköprü - Svilengrad kısmının cari bakım masrafları	46 000
» » » takviyesi ve ıslâhı masrafları	20 000
İlca - Palamutluk hattının cari bakım masrafları	20 000

..... ceman 1 086 000 li-

rallık bir tahsisatın ilâvesine katî lüzum hâsıl olmuştur.

Fasıl : 8 - Madde : 3. — Arda ve Meriç nehirleri üzerinde tahrip edilen köprülerin teedit masrafları karşılığı için «1 235 225» Rayhsmark mukabili (627 018) Türk lirası kıymetinde malzemenin ve idareye ait vergisi ve idarece yapılacak istinat duvarları, ayaklar ve imlâ işleri ile köprüler, döner köprüler, vagon kantarları vesaire gibi tesisatı sabite ve smaiyesinin bakım işlerinin ikmali için lüzumlu olan malzemenin bugünkü şartlar altında yüksek fiyatla tedarikleri, amele ücretlerinde kaydedilen % 25-30 nisbetindeki fazlalık, ayrıca Uzunköprü - Svilengrad kısmındaki mebaninin, tesisatın tamirleri ve cari bakımları ile Büyük Millî Şefimizin emir ve işaretleri gereğince atelyelerde çalışan işçilere parasız verilecek yemek bedellerini karşılamak üzere 8 nci faslın 3 neü diğer tesisatın bakım ve tecdidi maddesine:

Arda ve Meriç nehirleri üzerindeki tahrip edilmiş köprülerin teedit masrafları	700 000
Köprüler, Döner köprüler, vagon kantarları gibi tesisatın bakım ve teedit masraflarındaki malzeme fiyat farkı	400 000
Mebani, tesisatı sabite ve smaiyenin tamirat ve cari bakım masraflarındaki malzeme fiyat ve amele ücret farkları	100 000
Uzunköprü - Svilengrad kısmı mebani ve tesisatının cari tamir ve bakım masrafları	50 000
Yol atelyesi işçilerinin yemek bedelleri (166 gün × 20 kuruş × 900 işçi = 29 880)	30 000

..... ceman. 1 280 000 li-

rallık bir tahsisatın ve kanun projesine de meccanen yemek verilmesine mezuniyet veren bir maddenin ilâvesi icabetmiş bulunmaktadır.

Fasıl : 8 - Madde : 4 - Ahiren almanya Devleti ile aktedilen Ticaret Anlaşmasına müsteniden idarece 5 750 000 lira kıymetinde bir demiryol malzemesi mubayaa edilmek üzere bir kontenjan ayrılmıştır. Bu malzemenin ceman 3 548 000 liralık kısmının 1941 malî yılı Bütçe kanununun 5 nci maddesine verilen tahsisattan temini mümkün ise de, edevatı muharrike ve müteharrikenin bakım ve teedit malzemesini teşkil eden 2 202 000 liralık kısmı için bütçemizde tahsisat mevcut bulunmamaktadır.

Bundan başka trafiğin mütezayit ve muntazam inkişafı dolayısıyla edevatı muharrike ve müteharrikemizin de mütemadiyen tamirleri işiyle karşılaşılması olup bunun temini maksadiyle büyük atelyelerle depolarımız işçi bakımından takviye edilmiş ve gece gündüz çalışma sisteminin tatbikine geçilmiştir. Aynı zamanda bu tamiratta kullanılan malzeme fiyatlarında vukubulan artış da masrafların çoğalmasını intaç etmekte ve bu sebepten tahsisatın (1 160 000) lira arttırılmasını zaruri kılmaktadır. Ayrıca Büyük Millî Şefimizin emir ve işaretleri gereğince işçilere parasız yemek verilmesi icabettiğinden bunun için de (220 000) liraya ihtiyaç bulunmaktadır.

Binaenaleyh yukarıda sebep ve mahiyetleri arz edilen 2 202 000 + 1 160 000 + 220 000 = 3 582 000 liralık bir tahsisatın 8 nci faslın 4 neü maddesine ilâvesine bugünün şart ve icapları bakımından katî bir lüzum bulunmaktadır.

Fasıl : 9 - Madde : 1 - Harp vaziyeti dolayısıyla Basra körfezinden memleketimize yapılan nakliyatın artması neticesinde Irak demiryolları ile olan münasebatımız da o nisbette çoğalmıştır. Bunun bir neticesi zaruriyesi olarak hatlarımıza transit suretiyle geçmekte olan vagonların adediyle mütenasiben tatili edevat ücretleri de mevcut 50 000 liralık tahsisatın karşılayamayacağı bir seviyeye çıkmış bulunmaktadır. Bu sebeple mücavir hatlarla olan münasebattan doğan borçlarımızın

vakit ve zaman ile ödenebilmesi için 9 ncü faslın 1 nei maddesine 50 000 liralık munzam bir tahsisat verilmesi icabetmektedir.

Fasıl : 10 - Madde : 2 - 10 ncü faslın 2 nei kaza ve ticari eşya hasarat ve ziyat tazminatı maddesine konulan 10 000 liralık tahsisat ihtiyacı karşılayamamaktadır. Şebekenin seneden seneye uzaması ve ahvali hazıra dolayısıyla ve yukarıda mâruz sebeplerle nakliyatın, bu meyanda askerî nakliyatın da bir taraftan artması, mevcut vagonların ise bu ihtiyaçları tam mânasıyla karşılayamaması marşandiz nakliyatının bir takım güç şartlar altında başarılabilmesine sebep olmaktadır. Bu cihetle bu güç şart ve icaplar neticesi nakledilen ticari eşyada bazı gûna zaruri hasarlar baş göstermektedir. Bu itibarla halen tahakkuk etmiş ve atiyen de tahakkuk edecek tazminatın hak sahiplerine ödenebilmesini teminen bu maddeye de (30 000) liralık munzam bir tahsisat verilmesi zaruri görülmektedir.

Fasıl : 13 - Ağır hava şartları altında devamlı mahiyetteki hizmetlerde çalışan istasyon ve katar personeline demirbaş olarak, hizmetin mahiyetine göre kısmen muşamba ve kısmen de deri caket ve çizme verilmesi ve görülen lüzuma binaen bazı istasyonlarda yeniden tesis edilecek hat komutanlıkları demirbaşlarının temini zaruri bulunmaktadır. Bununla beraber nakliyatın artması dolayısıyla açık vagonlarla nakledilen eşyanın, bu arada nakledilen askerî malzeme ve vesaitin karla yağmurdan muhafazası maksadıyla noksan bulunan vagon muşambalarının muayyene ve tedarikindeki zaruret aşikârdır.

Yine aynı sebebin tesiriyle bağgösteren lüzuma binaen yeniden tesis edilen yatakhaneler ihtiyacının karşılanması ve keza 4 ü Uzunköprü - Svilengrad ve 6 sı Ilca - Palamutluk hattında olmak üzere açılacak 10 istasyon demirbaşlarının temini de idarenin mübrem ihtiyaçları meyanda bulunmaktadır.

Artan nakliyat nisbetinde tertip edilmekte olan trenlerin seyir ve sefer emniyetini temin bakımından seyyar muhabere makinaları ve teferruatıyla tahmil ve tahliyenin sürat ve selâmetle yapılabilmesi için bazı istasyonlara verilecek bagaj arabalarının muayyene ve görülen lüzum ve ihtiyaca binaen marşandiz trenlerine sedye ve sıhhi sandık verilmesine de zaruret vardır.

Bundan başka işletmesi idaremize verilmiş olan Uzunköprü - Svilengrad kısmı ile Ilca - Palamutluk hattının işletme bakımından muhtaç oldukları demirbaşların da temini icabetmektedir.

Bu sebeple 13 ncü demirbaş tezyidi faslına :

Deri ve muşamba caketler bedelleri	30 000
Hat komutanlıkları	1 000
Noksan bulunan vagon muşambaları bedelleri	70 000
Yatakhaneler demirbaşları	15 000
Uzunköprü - Svilengrad ve Ilca - Palamutluk kısımlarında yeniden açılacak 10 istasyonun demirbaşları	10 000
Trenlerin ve muhabere merkezlerinin seyyar muhabere makinaları ve teferruatı	40 000
Bagaj arabaları	13 000
Sedyeler ve sıhhi sandıklar bedelâtı	5 000
Hammallara demirbaş olarak verilecek tulum bedelleri	6 000
Uzunköprü - Svilengrad ve Ilca - Palamutluk kısımlarının noksan hareket demirbaşları	10 000

çemen 200 000 lira-

lık munzam bir tahsisatın teklifinde muhtar kalmıştır.

Fasıl : 16 - 3980 numaralı kanuna müsteniden İngiltere'ye sipariş edilmiş bulunan 22 lokomotif ve 650 vagon müteahhit firma tarafından peyderpey getirilmekte ve Sivas cer atelyesinde montajları yapılarak servise konmaktadır.

Balkanlarda ve Akdenizde inkişaf eden harp vaziyeti üzerine bunlardan içinde bulunduğumuz yıl zarfında ancak iki milyon liralık kadar bir kısmının gelebileceği tahmin edilerek 1941 malî yılı bütçesine bu miktar tahsisat konmuştur.

Halbuki müteahhit İngiliz firması, son harp vaziyetinden elde edebildiği imkânlardan âzami surette istifade ederek şimdiye kadar 5 lokomotif ve 248 vagon teslim etmiş olduğu gibi sene nihayetine kadar bunlardan makinalarının tamamının ve vagonların da 600 ünün tamamen teslim edileceğini bildirmiştir.

Bu vaziyete göre beher lokomotifin 80 000 ve beher vagonun 6 000 lira kıymet üzerinden 22 lokomotif ve 600 vagonun kıymet tutarlarının % 60 ı olan 3 216 000 lirayı ödemek mecburiyeti bulunmakta olduğundan 16 ncı fasılda mevcut 2 000 000 liralık tahsisata ilâveten daha 1 216 000 liralık bir tahsisata katî ihtiyaç vardır.

Karşılığı : - Trafiğin yukarıda arzedildiği şekilde artışı aynı zamanda varidat bütçesinde de memnuniyet ve şükranla kaydedilen müsbet neticeler vermektedir.

1941 malî yılı bütçe kanunu projesinin teklifinde (52 124 000) liralık bir varidat elde edileceği tahmin edilmiş ve varidat bütçesi de bu esasa istinat etmişti. Trafiğin tahminin fevkinde artışı neticesi olarak 1941 malî yılının ilk altı aylık devresi içinde (35 276 415) liralık bir varidat temin edilmiş bulunmaktadır. Buna asgari bir hesapla 2 ncı altı aylık devre hasılatı olarak 1940 malî yılının aynı devresi içinde elde edilmiş olan 31 349 555 lirayı ilâve edecek olursak 1941 malî yılında 66 625 970 lira bir varidat tahsil edilmiş olacaktır ki bu, muhammen varidata nazaran 14 501 970 lira gibi mühim bir fazlalık göstermektedir. Bu yılın ikinci altı aylık devresi içinde trafiğin aynı nisbet ve derecede inkişafı halinde bu fazlalığın daha bir hayli artmasına muhakkak nazariyle de bakılabilir.

Bununla beraber her ne kadar varidat fazlaları 1941 malî yılı bütçe kanununun 5 ncı maddesiyle girişilmesine mezuniyet verilen 10 000 000 liralık taahhütlere karşılık tutulmuş ise de bu taahhütler için aynı zamanda muhtelif fasıl ve maddelerden yapılacak tasarruflar ile geçen yıllar varidat fazlalarından tahsisat kaydedilmeyen miktarlar karşılık gösterilmiş bulunmaktadır.

Harp dolayısıyla ihtiyaç olan bir çok mühim inşa ve tesis malzemesinin hariçten celp ve tedarikine imkân bulunamadığı için iki yıldanberi 5 ncı maddeden vukubulan sarfiyat bu maddede tesbit edilen taahhüt yekûnunun % 30 - 50 nisbet aşağısında kalmakta ve binnetice bu vaziyet eski yıllardan tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlalarının serbest kalarak çoğalmasına sebebiyet vermekte ve bu cihetle bugün geçen yıllardan tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları (14 000 000) lirayı bulmaktadır.

Binaenaleyh 5 ncı madde kanuniye ile girişilen taahhüdatı, munhasıran tahsisat kaydedilmeyen eski yıllar varidat fazlalarıyla ve bütçeden yapılacak tasarruflarla ve fazlasıyla karşılamak mümkün olduğundan 1941 malî yılı için tahmin edilen (14 501 970) liralık varidat fazlası bu lâyiha ile teklif edilen (8 180 000) liralık munzam tahsisat için karşılık tutulmuş ve ilişik kanun lâyihası projesi arz ve takdim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 69
Esas No. 1/784

2 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 8 180 000 liralık munzam tahsisat verilmesi hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanıp Başvekaletin 18 . III . 1942 tarih ve 6/1217 sayılı tezeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmakla Devlet

demiryolları ve limanları umum müdürü ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve Mali kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Bu lâyiha ile munzam tahsisat istenilmesine saik olan başlıca sebepler : 1941 malî yılı için tahmin edilen trafiğin, bilhassa ithalâtın daha

ziyade Basra - Bağdat yoluna intikali hasebiyle, fevkalâde artması yüzünden işletme ile ilgili bütün hizmet ve masrafları tabiatıyla çoğaltması ve içinde bulunduğumuz durum icabı olarak malzeme fiyatlarının ve işçi ücretlerinin mütemadiyen yükselmesi ve hariçten satın alınan muharrik ve müteharrik edevatın bu yıl zarfında getirilebileceği anlaşıldığından bunların bedellerinin ödenmesine zaruret hâsıl olması ve nihayet bugünün memur ve müstahdemlerden beklediği mutad üstündeki gayret ve çalışmaların kısmen olsun karşılanabilmesi gibi esaslara dayanmaktadır. Bu mucip sebepler Hükümet lâ-yihasında etraflı bir şekilde izah edilmektedir.

Encümeninde cereyan eden müzakerede Hükümetçe ileri sürülen sebep ve teklifler yerinde mütalâa edilmiş ve talep edilen tahsisat, melbusat maddesine taallük eden kısmında değişiklik yapılmak suretiyle kabul olunmuştur.

Halkla daima temasta bulunan Devlet demiryollarının memur ve müstahdemlerine şimdiye kadar senede bir kat aolarak verilen elbise bedellerine idare yüzde elli yardım yapmak suretiyle iştirak etmekte ve ayakkabı ile işçi tulumu vermemekte idi. Evvelce memur ve müstahdemlerin kendi paralarıyla tedarik ettikleri elbiseleri hizmet haricinde giymek ve resmî elbiseleri de yalnız hizmete hasretmek suretiyle bu elbiselerin bir yıl kullanılmasına imkân hâsıl olmakta ise de hayat pahalılığının bugünkü durumu karşısında ümiform elbise giymek mecburiyetinde olan müstahdemlerin kendi paralarıyla elbise yaptırılmaları hemen imkânsız görüldüğünden bu müstahdemlere ikişer kat elbise ve iki senede bir kaput ile senede iki çift ayakkabı ve bir kasket verilmesi ve bunların bedeline de yüzde yetmiş beş nisbetinde idarenin iştiraki düşünülmüş ve bu maksatla da bütçenin beşinci faslına 600 000 lira-lık bir munzam tahsisat ilâvesi istenilmiştir.

Encümenimiz, her türlü eşyanın kullanılmasında tasarruf gerektiği bir zamanda ilâveten bir kat elbise verilmesini yerinde görmemiş ancak, hayat pahalılığını da nazara alarak yapılacak yardımın bir kat elbise, bir kasket, bir ayakkabı ve iki senede bir kaput olmak üzere bunların bedellerinin tamamen idarece te-

minini muvafık görmüş ve lâ-yihanın ikinci maddesi bu esas dahilinde tashih edilmiş, cetvelin başıncı faslından da 200 000 lira indirilmiştir.

Lâ-yihanın üçüncü maddesi ile işçilere sıcak yemek verilmesi hususunda istenilen salâhiyet de memnuniyet ve takdir ile karşılanmıştır. Esasen halen Sivas ve Eskişehir atelyelerinde on beş kuruş mukabilinde kantinlerden verilmekte olan yemeğin meccani olarak tevziini bu günün şartlarına uygun bulan Encümenimiz teklifi ve maddeyi yazı değişikliği ile aynen kabul eylemiştir.

Bu tahsisatın, karşılığı üzerinde yapılan incelemede, fasıllardan indirmek suretiyle, temininin mümkün olup olmadığını da Encümenimiz araştırmıştır.

Altı aylık varidatta görülen inkişafın sene sonuna kadar temin edeceği fazlalıkla gerek Bütçe kanunu ile bu varidattan karşılanması mecburi olan hizmetlerin ve gerek bu istenilen munzam tahsisatın karşılanacağı anlaşılmıştır.

Yukarıda izah edilen tadil ve tashihlerle yeniden hazırlanan kanun lâ-yihası ve cetvel Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reislige sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>II. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul		Afyon K.
<i>F. Öymen</i>		<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Bolu		Bolu
<i>Celâl Said Siren</i>		<i>Dr. Zihni Ülgen</i>
Bursa		Bursa
<i>Dr. Sadi Konuk</i>		<i>Nevzat Ayas</i>
Elâzığ	Giresun	İsparta
<i>Fethi Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>	<i>R. Ünlü</i>
İstanbul		Kayseri
<i>İ. Hakkı Ülkmen</i>		<i>Suad Hayri Ürgüblü</i>
Kırklareli	Ordu	Seyhan
<i>B. Denker</i>	<i>H. Yalman</i>	<i>S. Çam</i>
Sivas	Yozgad	
<i>Remzi Çiner</i>	<i>A. Sungur</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine (8 180 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine bağlı A cetvelinin 5 nci faslının 1 nci maddesinin unvanı (Memur ve müstahdemlerin melbusat bedeline % 75 yardım ve işçilere verilecek tulum bedeli) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünce tâyin edilecek mahallerde çalışan işçilere çalıştıkları günlerde bir günü geçmemek üzere parasız yemek verilir.

Yemek masrafları işçilerin ücret ve yevmiyelerinin taallük eylediği tertiplerden ödenir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden muhteberrdir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

24 . III . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sırrı Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadaniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.	T. V.	
<i>P. Engin</i>	<i>M. Ökmen</i>	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde ilişik cetvelde yazılı tertiplerine (7 980 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin beşinci faslının birinci maddesi unvanı (memur ve müstahdemlerin melbusat bedeliyle işçilere verilecek tulum bedeli) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünce tâyin edilecek mahallerde çalışan işçilere çalıştıkları günlerde bir günü geçmemek üzere parasız yemek verilebilir.

Yemek masrafları işçilerin ücret ve yevmiyelerinin taallük eylediği tertiplerden ödenir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 5. — Aynen kabul edilmiştir.

CETVEL

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçesine verilecek munzam tahsisat cetveli

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Verilen tahsisatın miktarı Lira
4		Tâli ücretler:	
1		Memur ve müstahdemine verilecek ikramiye	100 000
3		2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek tazminatlar	20 000
4		2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek tahsisat ve tâli ücretler	16 000
		Fasıl yekûnu	136 000
5		Memur ve müstahdemlere ve ailelerine yardım:	
1		Memur ve müstahdemlerin melbusat bedeline % 75 yardım ve işçilere tulum	600 000
8		Bakım ve tecdit masrafları:	
2		Üst yapının bakım ve tecdidi	1 086 000
3		Diğer tesisatın bakım ve tecdidi	1 280 000
4		Muharrrik ve müteharrik edevatın bakım ve tecdidi	3 582 000
		Fasıl yekûnu	5 948 000
9		Ecnebi demiryolu tesisatının istimali ve üçüncü şahısların hizmetleri:	
1		Transit vagonların edevat tatili ücreti	50 000
10		Her nevi vergiler, maddî mükellefiyetler ve zarar ziyan tazminatı:	
2		Kaza ve ticari eşya hasarat ve zayıat tazminatı	30 000
13		Demirbaş tezyidi:	200 000
16		3980 numaralı kanun mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile gümrük resmi vesair masrafları	1 216 000
		HEPSİ	8 180 000

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
4	1	Memur ve müstahdemine verilecek ikramiye	100 000
	3	2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek tazminatlar	20 000
	4	2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince verilecek tahsisat ve tâli ücretler	16 000
Fasıl yekûnu			136 000
5	1	Memur ve müstahdemlerin melbusat bedeli ile işçilere verilecek tulum bedeli	400 000
8	2	Üst yapının bakım ve teedidi	1 086 000
	3	Diğer tesisatın bakım ve teedidi	1 280 000
	4	Muharrik ve müteharrik edevatın bakım ve teedidi	3 582 000
Fasıl yekûnu			5 948 000
9	1	Transit vagonların edevat tatili ücreti	50 000
10	2	Kaza ve ticari eşya hasarat ve zayıat tazminatı	30 000
13		Demirbaş tezyidi:	200 000
16		3980 numaralı kanun mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile gümrük resmi vesair masrafları	1 216 000
YEKÛN			7 980 000

